

Phẩm 18: THỨC TRỤ XỨ

Khi đó, trong đại chúng có Bồ-tát tên Phổ Quang - đầy lòng đại từ đại bi, có thần túc tự tại, ưa thích công đức sâu xa mầu nhiệm, đã thành tựu từ vô số a-tăng-kỳ kiếp, cứu vớt chúng sinh, nhổ đứt nguồn gốc khổ, đắc sáu thần thông, ở chỗ nào làm Phật sự đều không bị gián đoạn - liền từ tòa ngồi đứng dậy, trích bày vai phải, gối phải quỳ sát đất, chấp tay thưa Phật:

–Bạch Thế Tôn! Con đã nghe Như Lai phân biệt về sáu thần thông không chướng ngại, biến khắp cả mười phương thế giới chư Phật, làm cho chánh pháp của chư Thế Tôn bình đẳng không có sai biệt. Pháp thức này trụ hay không chỗ trụ? Thức của sáu thần thông, thức của pháp là một pháp hay nhiều pháp? Nếu thức là một pháp thì thân sắc Như Lai với thần túc đạo tràng được đạo qua các cõi Phật. Thức đưa đến thân hay thân đưa đến thức? Nếu thân đưa đến thức thì không có sáu thần thông. Nếu thức đưa đến thân thì đây gọi là một pháp, không thân không thức. Cúi xin Thế Tôn giảng nói cho con về nghĩa này.

Phật bảo Bồ-tát Phổ Quang:

–Theo nghĩa của ông hỏi là hỏi theo đệ nhất nghĩa hay hỏi theo nghĩa thế tục? Nếu hỏi theo nghĩa thế tục thì thức pháp rất nhiều, không có tướng nhất định. Còn hỏi về đệ nhất nghĩa thì không thân không thức. Vì sao? Vì nếu phân biệt về pháp thức thì tự tánh của nó là không tịch, không đến, không đi, cũng không nhiễm vướng. Ông hỏi về thân sắc vàng thì đây là pháp hữu vi do năm ấm thành tựu, chẳng phải pháp tự nhiên, chẳng phải đệ nhất nghĩa. Pháp sắc thân Phật đối với đệ nhất nghĩa thì không có mất. Nay Ta sẽ giảng nói cho ông về pháp tướng của thức:

Bồ-tát hành sáu thần thông, thân thức đều có một lượt,
chẳng

phải thức có trước thân có sau, chẳng phải thân có trước thức có sau. Vì sao? Vì pháp tướng tự nhiên, thức không lìa thân mà thân cũng không lìa thức.

Giống như hai con bò cùng chung một cái ách: Nếu con bò đen đi trước, con bò trắng đi sau thì cày bừa trồng trọt không thành. Nếu như con

bò trắng đi trước, con bò đen đi sau thì cày bừa trồng trọt cũng không thành. Chẳng phải bò đen đi trước, bò trắng đi sau; chẳng phải bò trắng đi trước, bò đen đi sau thì cày bừa trồng trọt mới thành.

Thần túc đạo quả cũng như vậy, thân và thức cùng sinh một lượt, không có trước sau hay chặng giữa. Sắc thân của Như Lai có trước có sau có chặng giữa. Đây là pháp thế tục chứ chẳng phải là đệ nhất nghĩa. Đối với pháp không tịch thì không có như thế.

Bấy giờ, Đức Thế Tôn nói kệ:

*Thế kim sắc
Như Lai Được ba đời
cung kính*

*Làm trọng trách
cho người Đấng tôn quý
vô thượng.*

*Các chúng trời Dao-
lợi Đêm ngày rải hoa
hương Phạm thiên và
quyển thuộc Trỗi nhạc để
làm vui.*

*Ở trong trăm
do-tuần Khắp cả cõi
hư không*

*Lớn tiếng khen: Lành
thay! Thức Phật không thể
thấy. Không có trong,
ngoài, giữa Vì kẻ ngu thế
gian*

*Mà hiện pháp sáu
thông Vô số Phật quá
khứ.*

*Tướng ánh sáng
giống đây Muốn cầu gốc
thức pháp Tịch diệt không
thể thấy Đạo sáu thông
Bồ-tát.*

Hiện tận không có tận

www.daitangkinh.org

*Niệm trong hơi thở ra
Không chấp hữu ba cõi
Quán trong ngoài thân
tịnh. Kim sắc: không,
không chấp Thức pháp
cũng như vậy Không khứ,
lai, hiện tại Tánh năm ấm
thanh tịnh.*

*Không thân này,
thân sau Phân biệt tướng
rõ ràng Được đến nơi an
ổn Tướng thức có sáu
điều. Cũng gọi là sáu
chứng Sáu thức không
chỗ trụ Sinh diệt không
cùng tận Giống như bọt
trên nước. Vừa diệt lại
sinh ngay Thức pháp tự
nhiên không Theo dòng
nước muôn nơi Những gì
xưa Tạt tạo.*

*Thân thức đủ hai
điều Đi một mình
không bạn Nói pháp vô
thượng đạo Các pháp,
thức là gốc. Luôn luôn
đi theo thân Tuy trụ mà
không trụ Giáo hóa
người khổ não Mắt thấy
sắc hiện tại.*

*Thức chướng ngại ở
giữa Chẳng phải sắc nhập
nhãn Không phải nhãn
nhập sắc Phân biệt pháp
đây – kia. Nhờ thức biết
thiện ác*

Tự thức không biết pháp

Nhĩ - thanh, tử - hương
riêng Sáu nghiệp duyên sinh
riêng.

Nên tạo thành
thiện ác Thanh không
đến với nhĩ Tử, khẩu, ý
cũng vậy

Nhân duyên tướng mỗi
pháp. Vô trước, không, vô
pháp Tám phẩm đạo Hiền
thánh Ba mươi bảy hành
quán

Cõi hư không tịch nhiên.
Không tướng, không có
nguyên Nghiệp có quả trắng
đen

Quả báo biết rõ
ràng Muốn cầu thật tướng
thức. Không thấy có chỗ
trụ

Trang nghiêm quốc
độ Phật Bốn đẳng, vô sở úy

Hiểu rõ các pháp:
không. Thức diệt, hành
cũng diệt Bồ-tát thành
đạo quả Pháp không,
nay ba đời Thức như đạo
huyễn hóa. Không trụ
bên đây – kia Thức diệt
về hư không Giả gọi
không chân thật Sơ nhập
tứ không định.

Trừ tướng không
ràng buộc Dựng cao ngọn
cờ pháp Xiển dương pháp
tướng thức Thức trước khác

---

thức sau.

*Cũng không xa
lìa thức Đấng đệ nhất
ba cõi Mới hiểu rõ tánh
thức Như người trên
đỉnh núi.*

*Thấy thông suốt bốn
phía Phân biệt hạnh ác,
thiện Thiên nhân thông đệ
nhất*

*Thấy xa mười
phương cõi Người có mắt
trí tuệ*

Như xem ngọc trên tay.

Khi Đức Thế Tôn nói kệ này, có tám mươi bốn ức chúng sinh muốn được xả ly tướng sáu thức pháp, không muốn sinh tử luân hồi trong năm đường, phát tâm thệ nguyện lớn, trụ vào địa Vô thức.

